

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱՀՍԿԻՉ ՊԱԼԱՏ

ՀՀ դատախազությանը պետական բյուջեից հատկացված միջոցների օգտագործման և բյուջետային մուտքերի ապահովման, ինչպես նաև պետական սեփականության կառավարման և օգտագործման նկատմամբ

ԸՆԹԱՑԻԿ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Վերահսկողության հիմքը` ՀՀ վերահսկիչ պալատի 2009 թվականի գործունեության տարեկան ծրագրի 4.3 կետը, Վերահսկիչ պալատի խորհրդի 2008 թվականի դեկտեմբերի 26-ի թիվ 29/4 որոշումը:

Վերահսկողության նպատակը` ՀՀ դատախազությանը պետական բյուջեից հատկացված միջոցների օգտագործման և բյուջետային մուտքերի ապահովման, ինչպես նաև պետական սեփականության կառավարման և օգտագործման ուսումնասիրություն:

Վերահսկողության առարկան` ՀՀ դատախազությանը պետական բյուջեից հատկացված միջոցների օգտագործման և բյուջետային մուտքերի ապահովման, ինչպես նաև պետական սեփականության կառավարմանը և օգտագործմանն ուղղված աշխատանքները, գործարքներն ու ընթացակարգը:

**Վերահսկողության օբյեկտ/ներ/ը`** «Հայաստանի Հանրապետության գլխավոր դատախազություն» պետական կառավարչական հիմնարկ (այսուհետ` Դատախազություն):

**Վերահսկողության ծավալը`** Վերահսկողության է ենթարկվել կատարված ծախսերից 1555.1 մլն դրամ, այդ թվում` ապրանքների և ծառայությունների ձեռք բերման ծախսեր` 797,4 մլն դրամ, շինարարական աշխատանքներ` 258,4 մլն դրամ և ՀՀ պետական բյուջեի պահուստային ֆոնդից հատկացված` 502,3 մլն դրամ:

Վերահսկողության կատարման ժամկետը` 10.02.2009 – 13.03.2009թ.

Վերահսկողությունն ընդգրկող ժամանակաշրջանը` 2007 թվականի հունվարի 1-ից մինչև 2009 թվականի հունվարի 1-ը:

**Վերահսկողության մեթոդաբանությունը`** Վերահսկողության իրականացման ընթացքում կիրառվել են դիտարկման, ստուգման և վերլուծության ձևը, ինչպես նաև` համապատասխանության և ֆինանսական վերահսկողության տեսակները:

Դիտարկման փուլում համապատասխան գրություններով վերահսկվող օբյեկտից պահանջվել և ստացվել է անհրաժեշտ տեղեկատվություն` Վերահսկիչ պալատի տարեկան ծրագրով սահմանված թեմայի վերաբերյալ:

Ստուգման փուլում ապացույցների ստացման մեթոդներից կիրառվել են փաստաթղթերի ստուգման, ընթացակարգի և գործընթացի ուսումնասիրության, հարցման և հաշվարկման մեթոդները: Իրականացվել է ֆինանսական հաշվետվությունների և համապատասխան տեղեկատվության տարրերի միջև փոխկապակցվածության և/կամ համեմատության վերլուծություն:

Ստուգման ընթացքում կիրառվել են ընտրանքի, տարբեր տվյալների (քանակական և որակական) համադրման մեթոդներ, կատարվել է նախապես պատրաստված հարցաշարով տարբեր փաստաթղթերի և տվյալների մանրամասն ուսումնասիրություն:

Վերլուծության փուլում ամփոփվել, ինչպես նաև վեր են լուծվել վերահսկողության դիտարկման և ստուգման փուլերը:

Վերահսկողության արդյունքում կազմվել է թվով 6 միջանկյալ արձանագրություն, դրանց վերաբերյալ առարկություններ չեն ներկայացվել:

Վերահսկողության արդյունքները.

1. Տարեկան բյուջեների տեսակարար կշիռը

2007թ.-ին Դատախազության բնականոն գործունեության ապահովման համար պետական բյուջեից նախատեսվել է հատկացնել 1,904,812.1 հազ. դրամ, որի դիմաց ֆինանսավորումը և դրամարկղի ծախսը կազմել է 1,899,489.7 հազ. դրամ, կամ նախատեսվածի 99.7%-ը, իսկ 2008թ.` 2,474,124.4 հազ. դրամ, որի դիմաց ֆինանսավորումը և դրամարկղի ծախսը կազմել է 2,381,874.2 հազ. դրամ, կամ նախատեսվածի 96.9%-ը:

2007 և 2008 թվականներին պետական բյուջեով նախատեսվածի համապատասխանաբար` 60.1%-ը և 72.5%-ը հատկացվել է աշխատավարձի և աշխատավարձին հավասարեցված այլ վճարումներին, իսկ պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարները` 8% և 7.5%:

2008 թվականին նախորդ տարվա նախատեսվածի համեմատ արձանագրվել է 569,312.3 հազ. դրամի աճ, որը, գործող օրենսդրության համաձայն, պայմանավորված է դատախազների աշխատավարձի բարձրացմամբ:

2. Կրեդիտորական պարտք

Կապի ծառայությունների գծով 2007թ. փաստացի ֆինանսավորումը և դրամարկղի ծախսը կազմել է 75,464.0 հազ. դրամ, որը նախորդ տարվա համեմատությամբ 33,695.8 հազ. դրամով ավելի է: Հարկ է նշել, որ 2007թ. հունվարի 1-ի դրությամբ կապի ծառայությունների գծով արձանագրվել է 47,179.6 հազ. դրամի կրեդիտորական պարտք, իսկ 2008թ. հունվարի 1-ի դրությամբ՝ 49,680.5 հազ. դրամ, կամ պարտքը 2007թ. ընթացքում ավելացել է 2,500.9 հազ. դրամով: 2008թ. համար կապի ծառայությունների գծով նախատեսվել է 71,607.1 հազ. դրամ, սակայն հողվածային տեղաշարժի արդյունքում ֆինանսավորումը և դրամարկղի ծախսը կազմել է 85,607.1 հազ. դրամ, որից՝ 12,062.1 հազ. դրամն ուղղվել է նախորդ տարիների պարտքի մարմանը:

2009թ. հունվարի 1-ի դրությամբ կապի ծառայությունների գծով կրեդիտորական պարտքը կազմել է 37,618.4 հազ. դրամ:

Վերը նշվածից ակնհայտ է, որ կապի ծառայությունների համար Դատախազությանը պետական բյուջեից հատկացված գումարը չի բավականացնում, որը պայմանավորված է այն բանով, որ ՀՀ գլխավոր դատախազության, մարզային կայազորների դատախազությունների միջև հեռախոսային կապն իրականացվում է միջքաղաքային խոսակցություններով: Բացի այդ, ծառայողական անհրաժեշտությունից ելնելով, աշխատատեղից հեռու գտնվող աշխատողների հետ, որպես օպերատիվ կապ, գործում է բջջային հեռախոսակապը:

3. Ներքին աուդիտ

ՀՀ պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների աշխատակազմի ֆինանսական ու հաշվապահական ծառայությունների կողմից իրականացվող ֆինանսատնտեսական գործառնությունների՝ ՀՀ օրենսդրության պահանջներին համապատասխանության, վերջիններիս կողմից օգտագործվող կամ տրամադրվող ֆինանսական տեղեկատվության արժանահավատության և ճշտության, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման գրանցումների մեջ տեղ գտած

անհամապատասխանությունները բացահայտելու նպատակով, ՀՀ ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարի 2002 թվականի դեկտեմբերի 30-ի թիվ 934-Ն հրամանով հաստատված՝ Հայաստանի Հանրապետության պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմիններում ներքին աուդիտի անցկացման կարգի համաձայն, ՀՀ պետական և տեղական ինքնակառավարման բոլոր մարմինների աուդիտի գործառույթները կոորդինացվում և այդ գործառույթների նկատմամբ վերահսկողությունն իրականացվում է ՀՀ ֆինանսների նախարարության կողմից: Հարկ է նշել, որ «Գանձապետական համակարգի մասին» ՀՀ օրենքի 9-րդ հոդվածի առաջին մասի «բ» կետի համաձայն՝ գլխավոր ֆինանսիստն ապահովում է պետական մարմնի կողմից ներքին աուդիտի համակարգը:

2007 և 2008 թվականներին աուդիտորի հաստիքը թափուր լինելու պատճառով, Դատախազությունում ներքին աուդիտ չի իրականացվել: Չի պահպանվել «Գանձապետական համակարգի մասին» ՀՀ օրենքի պահանջը: Հարկ է նշել, որ վերահսկողության արդյունքում սկսվել էր աուդիտորի ընտրության գործընթացը:

4. Գնումների գործընթացի նկատմամբ իրականացված համապատասխանության վերահսկողություն

2007 և 2008 թվականներին Դատախազության կողմից մեկ անձից և մրցակցային բանակցություններով կատարվել է թվով 77 (ապրանքներ՝ 35, ծառայություններ՝ 42) գնում և կնքվել են համապատասխան պայմանագրեր:

«Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 24-րդ հոդվածի առաջին մասի «ա» կետի համաձայն՝ գնման առանձին ընթացակարգ անցկացնելուց խուսափելու նպատակով արգելվում է գնումը բաժանել առանձին չափաբաժինների:

Իրականացված վերահսկողության արդյունքում արձանագրվել է, որ գնման գործընթացի թվով երկու դեպքում (Աղյուսակ 1) գնումները, որոնք կատարվել են նույն ընկերություններից և նույն ժամանակահատվածում, բաժանվել են առանձին չափաբաժինների և իրականացվել են գնման առանձին ընթացակարգ անցկացնելու եղանակով, որը չի բխում «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի պահանջներից:

Ընկերության անվանումը	Գումար (հազ. դրամ)		Ապրանքի անվանումը
1. «Աշտարակի պոլիգրաֆ գործարան» ՓԲԸ	1.1.	960,0	Թղթապանակներ
	1.2.	225,0	Ծրարներ
2. «Կահույքի աշխարհ» ՍՊԸ	2.1.	605,5	Գրապահարաններ
	2.2.	442,0	Աթոռներ
	2.3.	440,0	Գրասեղաններ և սեղան

5. Շինարարական աշխատանքներ

2007 թվականին պետական բյուջեից Դատախազությանը ինը վարչական շենքերի շինարարության նպատակով հատկացվել է 129957.5 հազ. դրամ, որից 63986.5 հազ. դրամը վարչական շենքի կառուցման նպատակով, հիմնանորոգման աշխատանքների համար հատկացված գումարը կազմել է 42254.0 հազ. դրամ, իսկ վերանորոգման աշխատանքների համար ծախսվել է 23717.0 հազ. դրամ:

Նախագծային աշխատանքների համար 2007 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքով նախատեսվել է հատկացնել 1910.0 հազ. դրամ, սակայն կնքվել է 970.0 հազ. դրամի նախագծման աշխատանքների ձեռք բերման պայմանագիր՝ Թիվ 1, Գյումրու և Սևանի կայազորների զինդատախազությունների, Արաբկիր և Քանաքեռ-Զեյթուն, Մալաթիա-Սեբաստիա, Աջափնյակ ու Դավթաշեն համայնքների դատախազությունների և Սյունիքի մարզի դատախազության վարչական շենքերի համար:

Տավուշի մարզի դատախազության վարչական շենքի նախագծային աշխատանքները կատարվել է «Երանգ» ՍՊԸ-ի կողմից, իսկ Գուգարքի կայազորի զինդատախազության վարչական շենքի նախագծային աշխատանքները «Վանաձորի Նախագծող» ՍՊԸ-ի կողմից, սակայն վերը նշված երկու վարչական շենքերի նախագծային աշխատանքների համար պայմանագրեր չեն կնքվել և գումար չի հատկացվել:

«Քաղաքաշինության մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի երկրորդ մասի Ը) կետի համաձայն կառուցապատողը պարտավոր է՝ պահպանել հեղինակային իրավունքի նորմերը, ապահովել քաղաքաշինական օբյեկտի նախագծի գործնական իրականացման ընթացքում հեղինակային հսկողությունը՝ օրենքով սահմանված կարգով: Չի պահպանվել հոդվածի պահանջը, քանի որ 2007 և 2008

թվականներին նախագծեր մշակող կազմակերպությունների համար հեղինակային հսկողության գումարներ չի նախատեսվել և պայմանագրեր չի կնքվել:

Նախագծային աշխատանքների համար հատկացված գումարից 940.0 հազ. դրամը հատկացվել է թվով ինը շինարարական աշխատանքների նկատմամբ տեխնիկական հսկողության ձեռք բերմանը:

ՀՀ քաղաքաշինության նախարարի 2005 թվականի մարտի 23-ի թիվ 51-Ն հրամանի 3-րդ կետի համաձայն, շինարարության որակի տեխնիկական հսկողությունն իրականացվում է իրավաբանական անձանց միջոցով, սակայն 2007 և 2008 թվականներին պայմանագրերը կնքվել են քաղաքացիների հետ՝ չպահպանելով վերը նշված հրամանի պահանջը:

Դատախազությանը 2008 թվականին պետական բյուջեից չորս վարչական շենքի հիմնանորոգման աշխատանքների համար հատկացված գումարը կազմել է 60052.0 հազ. դրամ: Թիվ 2 կայազորի զինվորական դատախազության նոր շենքի շինարարության համար ՀՀ կառավարության պահուստային ֆոնդից հատկացվել է 69093.7 հազ. դրամ:

Չորս շենքի նախագծա-նախահաշվային փաստաթղթերի փորձաքննությունը իրականացվել է «Փորձաքննությունների ազգային բյուրո» ՊՈԱԿ-ի կողմից, որը կատարվել է 2008 թվականի ապրիլի 15-ից՝ 16-ը ժամանակահատվածում: Սակայն նախագծային աշխատանքների կատարման հանձնման-ընդունման արձանագրությունը ստորագրվել է 2008 թվականի մայիսի 12-ին:

Հարկ է նշել, որ փորձաքննությունը պետք է անցկացվեր նախագծային աշխատանքների ավարտից հետո:

Եզրակացություն

1. 2007 և 2008 թվականներին Դատախազությունում ներքին աուդիտ չի իրականացվել, և չի պահպանվել «Գանձապետական համակարգի մասին» ՀՀ օրենքի պահանջը:

2. Գնման գործընթացի առանձին դեպքերում գնումները, որոնք կատարվել են նույն ընկերություններից և նույն ժամանակահատվածում, բաժանվել են առանձին չափաբաժինների և իրականացվել են գնման առանձին ընթացակարգ անցկացնելու եղանակով, ինչը չի բխում «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի պահանջներից:

3. Չի պահպանվել «Քաղաքաշինության մասին» ՀՀ օրենքի պահանջը, քանի որ 2007 և 2008 թվականներին նախագծեր մշակող կազմակերպությունների համար հեղինակային հսկողության գումարներ չեն նախատեսվել և պայմանագրեր չեն կնքվել:

4. 2007 և 2008 թվականներին շինարարության որակի տեխնիկական հսկողության պայմանագրերը կնքվել են քաղաքացիների հետ՝ չպահպանելով ՀՀ քաղաքաշինության նախարարի 2005 թվականի մարտի 23-ի թիվ 51-Ն հրամանի պահանջը:

5. Չորս շենքի նախագծա-նախահաշվային փաստաթղթերի փորձաքննությունը իրականացվել է 2008 թվականի ապրիլի 15-ից՝ 16-ը ժամանակահատվածում, մինչդեռ նախագծային աշխատանքների կատարման հանձնման-ընդունման արձանագրությունը ստորագրվել է 2008 թվականի մայիսի 12-ին:

ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Դատախազության աշխատակազմի ֆինանսատնտեսական վարչությանը՝

- ա) կրեդիտորական պարտքերը մարելու ուղղությամբ ձեռնարկել միջոցներ,
- բ) բյուջետային հայտերը կազմելիս անհրաժեշտ ծախսային հոդվածները հիմնավորել համապատասխան հաշվարկներով՝ հետագա կրեդիտորական պարտքերի առաջացումից խուսափելու համար,
- գ) համակարգի կարիքների համար կատարվող գնումներն իրականացնել «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի պահանջներին համապատասխան,
- դ) հնարավորինս սեղմ ժամկետում իրականացնել ներքին աուդիտորի ընտրությունը:

ՀՀ ֆինանսների նախարարությանը՝

ՀՀ ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարի 2002 թվականի դեկտեմբերի 30-ի թիվ 934-Ն հրամանով հաստատված կարգի համաձայն՝ իրականացնել պատշաճ վերահսկողություն՝ ՀՀ պետական և տեղական ինքնակառավարման բոլոր մարմիններում ներքին աուդիտի իրականացումն ապահովելու նպատակով:

Համաձայն «Վերահսկիչ պալատի մասին» ՀՀ օրենքի 24-րդ հոդվածի 2-րդ մասի «գ» կետի, մեկամսյա ժամկետում ՀՀ վերահսկիչ պալատին գրավոր տեղեկատվություն տրամադրել՝ հայտնաբերված խախտումները վերացնելու վերաբերյալ: